

دوازده توصیه برای پرورش نسل آینده معلمان پزشکی

تهیه و تنظیم:

واحد توسعه آموزش بالینی بیمارستان
طالقانی

با نظارت: دکتر منصور رضائی
استادیار دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۱۰. تمرکز بر بازتاب و خودارزیابی

بازتاب باعث تحلیل تجربیات آموزشی و رشد حرفه‌ای می‌شود. استفاده از روش‌هایی مانند فیلم‌برداری، نقاشی یا پادکست، خلاقیت را تقویت می‌کند. مشاهده و ارزیابی متقابل بین دانشجویان نیز بسیار مؤثر است. در نهایت، بازتاب گروهی باعث ایجاد جامعه‌ای امن و قابل اعتماد برای یادگیری می‌شود.

۱۱. آشنایی با پژوهش در آموزش پزشکی

دانشجویان باید با روش‌های تحقیق در آموزش پزشکی آشنا شوند و در پروژه‌ها مشارکت کنند. این تجربه باعث درک بهتر از نوآوری و ارزیابی آموزشی می‌شود. پشتیبانی از طریق جلسات ژورنال کلاب، کارگاه‌های روش تحقیق و راهنمایی استاد ضروری است. در نتیجه، دانشجویان به پژوهش‌گران آموزشی آینده تبدیل می‌شوند.

۱۲. ایجاد مسیرهای شغلی آموزشی

پس از پایان دوره، باید فرصت‌هایی برای ادامه مسیر آموزشی فراهم شود. مثلاً مشارکت در طراحی برنامه درسی، مدیریت آموزشی یا پژوهش‌های آموزشی. ایجاد جامعه‌ای از معلمان جوان و ارائه گواهی صلاحیت تدریس دانشجویی مؤثر است. این اقدامات، گام‌هایی برای ورود به مسیر حرفه‌ای آموزش پزشکی محسوب می‌شوند.

۷. تمرین طراحی آموزشی

دانشجویان باید فعالیت‌های آموزشی را بر اساس نظریه‌ها طراحی و اجرا کنند. این تجربه عملی باعث تثبیت یادگیری و افزایش اعتماد به نفس آن‌ها می‌شود. می‌توان از آن‌ها خواست میراثی برای جامعه آموزشی خود خلق کنند. مثلاً طراحی کارت‌های یخ‌شکن یا دفترچه راهنمای تدریس برای همکاران آینده.

۸. آموزش هم‌سالان

آموزش به هم‌کلاسی‌ها باعث تقویت مهارت‌های تدریس و درک بهتر محتوا می‌شود. دانشجویان معلم، به دلیل نزدیکی به مخاطب، ارتباط مؤثرتری برقرار می‌کنند. این روش برای معلمان ارشد نیز مفید است، چون نقش پشتیبان را ایفا می‌کنند. در نتیجه، تجربه‌ای دوطرفه و سازنده برای همه اعضای تیم آموزشی ایجاد می‌شود.

۹. آموزش مبتنی بر فناوری

آموزش مجازی و ترکیبی نیازمند مهارت‌های خاصی است که باید به دانشجویان آموزش داده شود. آشنایی با مدل TPACK و ابزارهایی مانند واقعیت مجازی یا بازی‌های آموزشی ضروری است. دانشجویان باید بتوانند کلاس‌های آنلاین جذاب طراحی و اجرا کنند. در پایان، بازتاب بر مهارت‌های کسب‌شده باعث یادگیری عمیق‌تر می‌شود.

den Bakker, C. R., Hendriks, R. A., Houtflosser, M., Dekker, F. W., & Norbart, A. F. (2022). Twelve tips for fostering the next generation of medical teachers. *Medical teacher*, 44(7), 725-729.

دوازده توصیه برای پرورش نسل آینده معلمان پزشکی

۱. جذب زودهنگام دانشجویان

برای تربیت معلمان پزشکی، باید دانشجویان را از همان ابتدای تحصیل با آموزش آشنا کرد. ارائه دوره‌های انتخابی در آموزش پزشکی می‌تواند علاقه‌مندی آن‌ها را افزایش دهد. این آشنایی اولیه باعث شکل‌گیری هویت حرفه‌ای معلمی در کنار نقش پزشک می‌شود. در نتیجه، مسیر شغلی آموزشی برای آن‌ها قابل تصور و جذاب‌تر خواهد شد.

۲. دادن مسئولیت به دانشجویان

وقتی دانشجویان مسئول یادگیری خود باشند، انگیزه و مشارکت‌شان بیشتر می‌شود. می‌توان به آن‌ها اجازه داد بخشی از ارزیابی یا طراحی دوره را خودشان انجام دهند. این کار حس مالکیت و استقلال را در فرآیند یادگیری تقویت می‌کند. در نتیجه، تجربه آموزشی برایشان معنادارتر و مؤثرتر خواهد بود.

۳. بحث درباره دیدگاه‌های آموزشی

آشنایی با نظریه‌های یادگیری و فلسفه آموزش به دانشجویان کمک می‌کند سبک تدریس خود را بشناسند. درک تفاوت بین دیدگاه‌های عینی‌گرایانه و سازنده‌گرایانه، افق فکری آن‌ها را گسترش می‌دهد. این شناخت باعث می‌شود بازخوردها را بهتر تحلیل کنند و طراحی آموزشی بهتری داشته باشند. همچنین، گفت‌وگو درباره این دیدگاه‌ها باعث افزایش درک متقابل بین دانشجویان می‌شود.

۴. الگو بودن استاد

استاد باید با رفتار حرفه‌ای، اشتیاق و صداقت، الگوی مناسبی برای دانشجویان باشد. بیان تجربیات، تردیدها و چالش‌های شخصی در مسیر آموزش، تأثیر زیادی دارد. این شفافیت باعث می‌شود دانشجویان با نقش معلمی ارتباط عمیق‌تری برقرار کنند. در نتیجه، احتمال انتخاب مسیر آموزشی در آینده افزایش می‌یابد.

۵. نمایش تصویر بزرگ آموزش پزشکی

دانشجویان باید بدانند آموزش فقط تدریس نیست، بلکه بخشی از یک سیستم بزرگ‌تر است. آشنایی با طراحی برنامه درسی، نقش مدیران آموزشی و ساختارهای سازمانی ضروری است. این شناخت باعث می‌شود نقش خود را در سیستم آموزشی بهتر درک کنند. در نهایت، دید کلان به آموزش، انگیزه و مسئولیت‌پذیری آن‌ها را افزایش می‌دهد.

۶. آموزش اصول طراحی آموزشی

دانشجویان باید با مفاهیم هم‌راستایی سازنده، روش‌های تدریس نوین و ارزیابی آشنا شوند. آشنایی با نظریه‌های یادگیری مانند بار شناختی یا انگیزش درونی، طراحی آموزشی را بهبود می‌بخشد. این دانش پایه‌ای برای تبدیل شدن به یک معلم مؤثر است. در نتیجه، توانایی طراحی فعالیت‌های یادگیری هدفمند در آن‌ها شکل می‌گیرد.